

POLSKIE TOWARZYSTWO
PRAWA ANTYDISKRYMINACYJNEGO

Warszawa, 6 lipca 2015 r.

Sz. P. Dyrektor
Agnieszka Dąbrowiecka
Departament Współpracy Międzynarodowej
i Praw Człowieka

Szanowna Pani Dyrektor,

W odpowiedzi na Pani pismo z dnia 2 lipca br. (DWMPC-III-0820-19/14), poniżej przedstawiam stanowisko Polskiego Towarzystwa Prawa Antydyskryminacyjnego (PTPA) w odniesieniu do projektu sprawozdania okresowego za lata 2011-2015 z wykonywania przez Polskę Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych. PTPA w swoim stanowisku odnosi się jedynie do tych zagadnień, które wpisują się w statutową misję naszej organizacji, tj. kwestii dotyczących równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji z takich powodów jak płeć, wiek, niepełnosprawność, orientacja seksualna i tożsamość płciowa, rasa i pochodzenie etniczne, religia lub wyznanie.

W przekonaniu PTPA, odpowiedź zawarta w części odpowiadające na pytania z zakresu „*Ram konstytucyjnych i prawnych, w których realizowany jest Pakt (art. 2, 3 i 26)*”, jest nieprecyzyjna i nie daje jasnej odpowiedzi na pytania Komitetu. Ustawa z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów UE w zakresie równego traktowania nie jest efektywnym instrumentem dochodzenia praw naruszonych dyskryminacją nie tylko na gruncie przesłanek (cech prawnie chronionych) zawartych w zamkniętym katalogu. Tym bardziej nie jest ona możliwa do zastosowania wobec przesłanek spoza tej listy. Odpowiedź zawarta w projekcie sprawozdania sprawia wrażenie, że przepisy ustawy są możliwe do zastosowania w takich przypadkach. Co istotne, z badań organizacji

POLSKIE TOWARZYSTWO
PRAWA ANTYDYSKRYMINACYJNEGO

pozarządowych jak i ze statystyk Ministerstwa Sprawiedliwości wynika, że w okresie sprawozdawczym do sądów powszechnych złożono jedynie kilka pozwów o odszkodowania za dyskryminację na gruncie ww. ustawy. Podkreślenia wymaga fakt, iż statystyki MS odbiegają od rzeczywistości i podają, że postępowań takich toczy się w Polsce kilkadziesiąt, przy czym, z bardzo dokładnych badań organizacji pozarządowych wynika, że postępowań takich jest jedynie 5¹. Na wyrost zatem podano w projekcie sprawozdania, że prawa określone w Pakcie w kontekście zakazu dyskryminacji są w pełni gwarantowane. Przypomnieć w tym kontekście należy, iż także Rzecznik Praw Obywatelskich pełniący od 2011 r. funkcję krajowego mechanizmu ds. równego traktowania podnosił zastrzeżenia, także natury konstytucyjnej, wobec ww. ustawy². Za ważne ograniczenie skuteczności instytucjonalnych mechanizmów antidyskryminacyjnych uznać także przepisy zarówno rangi konstytucyjnej jak i ustawowej, uniemożliwiające RPO angażowanie się w sprawy dotyczące dyskryminacji, jeśli zaistniały one pomiędzy podmiotami prywatnymi (prawo takie ma RPO jedynie w kontekście spraw w relacji państwo – jednostka).

W odniesieniu do zagadnień poruszonych w części dotyczącej przeciwdziałania mowie nienawiści oraz przestępstwom z nienawiści motywowanym orientacją seksualną oraz tożsamością płciową, PTPA pragnie podnieść, że z informacji wynikających ze strony internetowej Sejmu RP, rząd wyraża negatywne stanowisko wobec nowelizacji ustawy Kodeks karny w omawianym kierunku. Dotyczy to zarówno druku nr. 340³ oraz 2357⁴. Co do zmian zaproponowanych druku 1078⁵ rząd pozostaje sceptyczny i nie popiera jednoznacznie proponowanych zmian. Zatem, wydaje się, że informacja wpisana do projektu sprawozdania, iż rząd popiera nowelizację przepisów karnych w kierunku

---

¹ Monitoring skuteczności funkcjonowania Ustawy z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania http://rownosc.info/media/uploads/raport_do_druku.pdf

² <http://www.sprawy-generalne.brpo.gov.pl/pdf/2011/10/687085/1647153.pdf>

³ <http://orka.sejm.gov.pl/Druki7ka.nsf/0/AF0F5301B3BC6251C1257A67004A6F64/%24File/340-s.pdf>

⁴ <http://orka.sejm.gov.pl/Druki7ka.nsf/0/540F798558839E90C1257D1000210273/%24File/2357-s.pdf>

⁵ <http://orka.sejm.gov.pl/Druki7ka.nsf/0/974FAC8B308266CAC1257B6C0025C035/%24File/1078%20-s.pdf>

POLSKIE TOWARZYSTWO
PRAWA ANTYDYSKRYMINACYJNEGO

penalizowania homofobicznej i transfobicznej mowy nienawiści i przestępstw z nienawiści jest informacją nieprawdziwą.

Należy także podkreślić, że informacja podana w projekcie sprawozdania dotycząca różnic w wynagrodzeniu kobiet i mężczyzn nie odzwierciedla w pełni problemu. Zgodnie z najnowszymi badaniami Sedlak&Sedlak (największe badania wynagrodzeń w Polsce), różnice te są znacznie większe i w zależności od branży lub stanowiska pracy, sięgają od 11% na stanowiskach szeregowych aż do 28% na stanowiskach dyrektorskich⁶. Także ostatnio ogólnopolska prasa donosi, że różnice w zarobkach sięgają średnio 20%. W niektórych branżach nie obserwuje się prawie żadnych różnic (np. w administracji), a w niektórych różnice te sięgają aż 63% na niekorzyść mężczyzn (m.in. sektor finansów i ubezpieczeń)⁷. Podkreślić zatem należy, że polskie prawo nie gwarantuje skutecznych mechanizmów gwarantujących równą płacę za równą pracę, pomimo obecności takich regulacji w Kodeksie pracy.

Dziękując za możliwość udziału w konsultacjach społecznych projektu sprawozdania będziemy wdzięczni za poinformowanie, które przedstawione wyżej uwagi zostały włączone do ostatecznej wersji sprawozdania.

z poważaniem,

Krzysztof Śmiszek

Prezes Zarządu

Polskie Towarzystwo Prawa Antydyskryminacyjnego

---

⁶ Więcej http://wynagrodzenia.pl/payroll/artukul.php/typ.1/kategoria_glowna.503/wpis.3105

⁷ http://gazetapraca.pl/gazetapraca/1,90444,18298540,Placowa_nierownowaga.html